

LES BRUIXES A CERVERA (1545-1640)

Josep M. Llobet i Portella

1. Introducció

L'any 1998 va ser publicat pel Centre Associat de la UNED de Cervera un volum titulat *Religiositat popular a Catalunya i als Pirineus (segles XV-XX)*, el qual contenia l'article «Els cerverins, els diables i les bruixes (segles XV-XIX)». El tema de la bruixeria a Catalunya, aquests últims anys, ha despertat un gran interès, cosa que ha ocasionat que aquest article fos consultat en nombroses ocasions. El fet, però, que no es trobés a internet ha dificultat en gran manera aquesta consulta, per la qual cosa ha calgut anar-lo a llegir a les poques biblioteques on hi havia algun exemple del susdit volum.

Per tal de facilitar aquesta consulta, hem cregut convenient incloure la part de l'article que fa referència a les bruixes en una publicació que es trobés a internet i, en conseqüència, aquest nou article pogués ser fàcilment llegit i, fins i tot, descarregat o imprès. La publicació escollida ha estat els *Quaderns Barri de Sant Magí* per reunir les qualitats indicades. En aquesta versió hi hem afegit alguns comentaris.

2. Les bruixes

Uns sers considerats malèfics, precisament per tenir pacte amb el diable, han estat les bruixes. Acusades d'heretgia i de causar danys a les collites, els animals domèstics i les persones, s'han vist perseguides des de l'Edat Mitjana fins al final de l'antic règim. Les autoritats civils i religioses, per tal de combatre la bruixeria, van portar a terme una sèrie d'actuacions per intentar apartar aquets sers de la societat. La bruixeria, en general, era atribuïda a determinades dones –rarament es parla de bruixots–, les quals se suposava que portaven una marca a l'espatlla com a conseqüència del pacte que havien fet amb el diable. Per això algunes persones s'oferien a les autoritats per descobrir-les. Aquestes dones acusades de bruixeria es devien trobar, ben segur, indefenses davant els acusadors, als quals, mitjançant la tortura, els havia de ser fàcil obtenir les confessions.

3. L'acció de les bruixes a Cervera

Els cerverins, durant un llarg període de temps, es cregueren afectats per l'acció de les bruixes, tal com ens informen diversos

documents que han pogut arribar als nostres dies. Aquells que coneixem els oferim, transcrits, a l'apèndix documental. Abans, però, fem sobre el seu contingut alguns breus comentaris.

Les activitats de les bruixes de Cervera o els seus entorns resten documentades, almenys, entre els anys 1545 i 1640, o sigui, aproximadament, durant la segona meitat del segle XVI i la primera meitat de la centúria següent. En aquest període, algunes d'elles foren jutjades pel Consell Municipal de Cervera, per la qual cosa coneixem els seus noms i els delictes que motivaren les acusacions.

El primer judici d'aquest tipus que coneixem se celebrà l'any 1545. La inculpada es deia Margarida i era esposa d'Antoni Millier, de la vall d'Àssua. Quant als càrrecs que se li formularen, només sabem que era acusada de ser bruixa, però les proves devien ser molt poc convincents, ja que el tribunal acordà alliberar-la.¹

Tres anys després, però, els cerverins es mostraren novament preocupats per les bruixes. Per tal de poder-les identificar, els paers de la població proposaren al Consell Municipal, en dues ocasions, fer venir a la vila un home de Flix que les coneixia, però la proposta fou ambdues vegades rebutjada.² Aquest home devia ser Joan Malet, un morisc de Flix que era coix i molt pobre. Està amplament documentat com a coneixedor de bruixes. Hi ha constància que durant l'any 1548 va actuar a Alcover,

Montblanc, Valls, Tarragona i Reus.³ Sembla que també va a anar a Vallbona.

Aquell mateix any 1548, va ser jutjada una dona francesa que es deia Maria, la qual havia estat acusada de diversos crims i de ser bruixa. Tampoc en aquesta ocasió la sentència fou excessivament severa, ja que només de li ordenà que abandonés la vila de Cervera i el seu terme.⁴

No fou tan afortunada una dona anomenada Magdalena, esposa de Salvador Cuberes, de Montclar⁵, la qual havia fugit de la presó d'aquesta població i havia vingut a Cervera. Inculpada de bruixa fetillera, d'haver tingut tractes impúdics amb el dimoni, d'haver ocasionat danys als fruits i la mort de criatures i, encara, d'altres crims, l'any 1617 fou condemnada pel Consell Municipal cerverí a ser torturada

³ Agustí ALCOBERRO, «La cacera de bruixes de Joan Malet (1548-1549)», *Cultura i paisatge* (edició digital), 11 de juny de 2013, p. 76-79.

⁴ Apèndix documental, números 4 i 5.

⁵ La població era Montclar d'Urgell. En un fogatge de l'any 1553 ja s'esmenta a Montclar d'Urgell diverses persones que porten el cognom Cuberes: Josep IGLÉSIES, *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*, vol. II, Barcelona, Fundació Rafael Vives Casajuana, 1981, p. 138. Aquell any 1617, el senyor de Montclar era Guillem Ramon de Ponts i de Guilla. Informació sobre aquest senyor i els seus familiars a: *Pro illustri ac nobili Theresia de Pons et de Monclar, marchionissa de Rebé et baronissa de Monclar, contra nobiles Hieronymam et Franciscum Despujol et Pons, matrem et filium, ac Franciscum de Junyent et de Vergós*, Barcelona, Rafael Figueró, 1705; Francisco José MORALES ROCA, *Próceres habilitados en las cortes del principado de Cataluña, siglo XVII (1599-1713)*, vol. II, Madrid, Hidalguía, 1983, p. 43-44; Salvador-J. ROVIRA I GÓMEZ, «Notícies d'Antoni de Ponç i de Guimerà, senyor de Montclar, i de la seva família», *Paratge*, 32 (2019), p. 159-162.

¹ Apèndix documental, número 1.

² Apèndix documental, números 2 i 3.

i, després, penjada pel coll fins que morís.⁶

En canvi, aquell mateix any, el Consell Municipal cerverí acordà que una dona que es deia Magdalena, esposa d'Antoni Vilaplana, que havia estat acusada de ser bruixa i metzinera, fos alliberada.⁷

L'any 1620, el Consell Municipal de Cervera jutjà una altra bruixa. Es deia Caterina –també hom l'anomenava *la barbuda*–, era esposa de Joan Guerau, pagès de la població, i estava acusada d'haver causat la mort d'una criatura de quatre mesos i de dos animals de labor, a més d'altres delictes. Malgrat la gravetat de les inculpacions, el tribunal acordà alliberar-la sota fiança de cent lliures.⁸

L'últim judici per bruixeria celebrat a Cervera que coneixem tingué lloc a l'inici de l'any 1640. La inculpada, en aquella ocasió, es deia Margarida, era esposa de Magí Mestre, un treballador de la població, i havia estat acusada de metzinera o bruixa. La pena que se li imposà només va ser cinc anys de desterrament de la vila i el seu terme.⁹

A continuació, resumim, mitjançant un quadre, els sis processos contra bruixes que hem comentat anteriorment. Hom pot observar que solament en un d'ells el tribunal acordà l'aplicació de la pena de mort.

Any	Nom	Nom del marit	Procedència	Sentència
1545	Margarida	Antoni Millier	Vall d'Àssua	Llibertat
1548	Maria	—————	Albern (França)	Desterrament
1617	Magdalena	Salvador Cuberes	Montclar	Mort
1617	Magdalena	Antoni Vilaplana	—————	Llibertat
1620	Caterina	Joan Guerau	Cervera	Llibertat sota fiança
1640	Margarida	Magí Mestre	Cervera	Desterrament

⁶ Apèndix documental, números 6, 7 i 8.

⁷ Apèndix documental, número 9.

⁸ Apèndix documental, números 10 i 11.

⁹ Apèndix documental, número 12.

4. Conclusions

Tot el que portem dit ens fa arribar a les conclusions següents:

— Les activitats de les bruixes de Cervera o els seus entorns resten documentades, almenys, entre els anys 1545 i 1640, o sigui, aproximadament, durant la segona meitat del segle XVI i la primera meitat de la centúria següent.

— En aquest període, algunes d'elles foren jutjades pel Consell Municipal de Cervera, per la qual cosa sabem els seus noms i els delictes que motivaren les acusacions.

— El primer judici dels sis que coneixem se celebrà l'any 1545 i l'últim el 1640.

— Per tal de poder identificar les bruixes, els paers de la població proposaren al Consell Municipal, en dues ocasions, fer venir a la vila un home de Flix que les coneixia, però la proposta fou ambdues vegades rebutjada.

— L'única bruixa condemnada a mort fou una dona anomenada Magdalena, esposa de Salvador Cuberes, de Montclar. Inculpada de bruixa fetillera, d'haver tingut tractes impúdics amb el dimoni, d'haver ocasionat danys als fruits i la mort de criatures i, encara, d'altres crims, l'any 1617 fou sentenciada pel Consell Municipal de Cervera a ser torturada i, després, penjada pel coll fins que morís.

— De les cinc bruixes restants, tres foren deixades en llibertat i dues condemnades a ser desterrades.

Apèndix documental

1

1545, novembre, 28. Cervera

El Consell Municipal de Cervera acorda que Margarida, esposa d'Antoni Millier, de la vall d'Àssua, la qual havia estat acusada de ser bruixa, sigui alliberada.

Arxiu Comarcal de la Segarra (ACSG), Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1545, f. 73v.

Die XXVIII mensis novembris M D XXXX V.

[...].

[*Al marge de l'esquerra:*] Judicatura.

E en après fonch més avant preposat per lo dit magnífich micer Steve de Navers, loctinent de assessor predit, en effecte com na Margarida, muller d'en Antoni Millier, del lloch de Luçay de la vall d'Àssua, stà presa en les presons comunes de la present vila per bruixa, segons en la enquesta veuran fore aquella, juxta sèrie y tenor dels sobredits privilegis, aquella vullen sentenciar, la qual enquesta, encontinent, feta dita preposició, fonch legida per lo discret en Pere Tarroia, notari y scrivà de la cort de la ballia de la vila de Cervera per la senyora Joana Solsona, senyora útil de dita cort de la ballia, la qual de verbo ab verbum per lo dit en Pere Tarroia fonch legida e, legida dita enquesta, encontinent fonch procehit a votar y sentenciar la dita Margarida, juxta sèrie y tenor dels dits privilegis, en secret, dins la casa de la paheria, en la forma acostumada, en

presència del dit mossèn Perot de Alentorn y dit micer Steve de Navés y dit Pere Tarroia y d'en Pere Ponç, notari y scrivà de la casa de la paheria. E fonch vist lo vot, parer y sentència del dit magnífich Consell que sie aviada. E foren los vots cremats, en presència del magnífich Consell, en la forma acostumada.

2

1548, juny, 10. Cervera

El Consell Municipal de Cervera acorda no acceptar la proposta de fer venir a la població un home que coneix les bruixes.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1548, f. 44r.

Die X mensis iunii, anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo XXXXVIII, intus aulam paciarie ville Cervarie et pro negociis infra scriptis fuerunt convocati et congregati paciarii et proceres hii qui sequuntur:

[...].

Més ffonch prepossat per los senyors de pahers dient que alguns gentillhòmens y alguns particulars [diuen] que lo home que coneix les bruixes serie a Vallbona e que×ll fessen venir ací per scombrar la vila si algunes metsineres ni bruixes hinch ha, que si aparrà que×ll fassen venir que la honorable promenia y vulle provehir.

Sobre les bruixes la magnífica y honorable promenia deslberà y provehí que per al present que se stigue.

3

1548, juny, 20. Cervera

El Consell Municipal de Cervera

acorda, novament, no fer venir a la vila l'home de Flix que coneix les bruixes.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1548, f. 46r.

Dicta die.

[*Segueixen els noms dels membres del Consell*].

Al quall Consell fonch prepossat per los senyors de pahers dient y deduhint com per ells en una promenia fonch prepossat que, attès que per lo camp y altres parts se són trobades moltes metsineres e/o bruixes e que hi ha un home de Flix que les coneix e la promenia deslberà que se'n donàs rahó al Consell ordinari e com lo home que les coneix sie a Barcelona, que lo senyor inquisidor lo ha tramès a demanar, que lo honorable Consell vulle mirar si×ll trametran a demanar o no, que lo honorable Consell y vulle provehir y determenar del fahedor.

Sobre açò lo magnífich y honorable Consell deslberà y provehí la maior part que, attès y considerat que lo dit home que coneix les bruixes metzineres lo senyor inquisidor lo ha tramès a demanar per exheminar-lo e lo exhaminen, que per al present que se stigue, e per havant, segons lo que s'efectua de Barcelona, se farà maior deslberació.

4

1548, novembre, 15. Cervera

El Consell Municipal de Cervera no pren cap acord sobre la sentència que cal pronunciar en relació amb l'acusació feta a una dona francesa, anomenada Maria, de ser bruixa i metziner.

ACSG, Cervera, Fons Municipal,

Consells, 1548, f. 72v.

Die XV mensis novembris, anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo XXXX VIII, intus aulam domus paciariae ville Cervariae et pro negociis infra scriptis fuerunt convocati et congregati paciarii, consiliarii et proceres hii qui sequuntur:

[*Segueixen els noms dels membres del Consell*].

[*Al marge de la esquerra:*] Determennen que sie fortificada la enquesta.

Al qual Consell ffonch preposat per lo magnífich mossèn Auguri de Soldevila, cavaller, veguer y balle de la vila de Cervera per la sacra, cesàrea, cathòlica y real magestat, y per lo magnífich micer Jaume Ferrer, en quiscun dret doctor y cavaller, assessor seu ordinari, dient y deduhint com tenen pressa en los carces comuns de la present vila na Maria, de la vila de Albern del regne de Ffransa, la quall és detenguda en dits carces y enculpada de bruxa y metzinera, segons veura[n] y hoiran en la enquesta pressa contra dita Maria, la quall los serà legida de paraula a paraula per lo discret en Pere Tarroia, notari y scrivà de la cort de la ballia de dita vila per la senyora Joana Solsona, senyora útil de dita vila, e, legida aquella, segons sos mèrits, sentencie y declare dit honorable Consell de pròmens de judicatu[r]a, juxta la consuetut y pràtica y forma del privilegi de judicatura a la present universitat atorgada per los reys antipassats de immortall memòria y digna recordació, e antigament confirmats per la cessàrea magestat y per lo sereníssimo príncep, e, legida dita enquesta, fonch procehit per dit Consell, en secret, en la scrivania de

la paheria, allí presents mossèn Thomàs Moxó, paher en cap, y lo magnífich micer Jaume Ferrer, assessor, Pere Tarroia, scrivà de la cort, y Joan Muntaner, scrivà de la paheria, e rebuts dits vots en secret per los sobredits paher en cap, assessor, scrivà de la cort de la ballia, rebuts per lo scrivà de la paheria votaren en secret, e lo vot, parer y sentència del dit Consell de pròmens de judicatura és que la dita Maria [*espai en blanc*].

5

1548, novembre, 28. Cervera

El Consell Municipal de Cervera sentencia una dona anomenada Maria, la qual havia estat acusada de diversos crims i de ser bruixa, a haver d'abandonar la vila i el seu terme.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1548, f. 74v.

Die XXVIII mensis novembris, anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo quadragesimo octavo, pro consilio celebrando ffuerunt convocati paciarii et consiliarii et proceres pro consilio de iudicatura hii qui secuntur:

[*Segueixen els noms dels membres del Consell*].

En lo qual Consell de judicatura fon preposat per lo magnífich micer Alguri de Soldevila, donzell, veguer y balle de la present vila, de que deduït a dit Consell que tenen una dona qui×s diu Maria, delada, a gran temps que està detenguda en la pressó comuna de dita vila, de que és inculpada de certs crims e inculpada de bruxa, e que miraran lo proceis los serà legit per lo notari de la cort de la

ballia que, juxta fforma, sèria e tenor del privilegi de judicatura a la present universitat atorgats per los sereníssims reys antepassats de immortal memòria e digna recordació a la present universitat atorgats e per la cessàrea magestat, rey y senyor nostre, benaventuradament regnant, conffirmats, judiquen dita Maria, juxta mèrits del proceis que serà legit al magnífich Consell de judicatura, e ffonch procehit que lo notari de la ballia legi[s] lo procés e enquesta, e ffonch votat en secret en la scrivania de la paeria, e fforen del vot y de parer que dita Maria ffos bandeyada de la vila y termes de aquella.

6

1616, desembre, 12. Cervera

El Consell Municipal de Cervera acorda que es prengui informació a una dona acusada de ser bruixa que fugí de la presó de Montclar i que es demani al senyor d'aquesta última població la documentació convenient per tal de poder-la jutjar.

ACSG, Cervera, Fons Municipl, *Consells*, 1616, f. 20v.

Die XII mensis decembris, anno a nativitate Domini M DC XVI, in aula domus paciariae fuerunt convocati infra scripti et sequentes:

[...].

[*Al marge de l'esquerra:*] Bruxa.

E més fonch proposat per los senyors pahers de com tots saben en les presons de la present vila stà presa una bruixa que diuen fugí de les presons de Montclar y lo senyor de Montclar la ha demanada per medi de Joan Grioles, que li ha escrita una

carta perquè la demanàs, y com noxs pogue fer sens determinatió de Consell que per so miren si la donaran ho lo fahedor.

E lo magnífich Consell determinà que se prengue informatió contra la dona que stà inculpada de bruixa y detinguda en les presons d'esta vila y també que se scrigue al senyor de Montclar que done les enquestes té contra de ella rebudes, perquè se entén que les dóna, y que sie castigada assí conforme sos mèrits.

7

1617, juny, 4. Cervera

El Consell Municipal de Cervera sentencia Magdalena, esposa de Salvador Cuberes, de Montclar, acusada de ser bruixa i metzinera, a ser torturada i, després, penjada pel coll fins que mori.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1617, f. 18r.

Die quarta mensis iunii, anno a nativitate Domini M DC XVII, in aula domus paciariae fuerunt convocati infra scripti et sequentes:

[*Segueixen els noms dels membres del Consell*].

[*Al marge de l'esquerra:*] Judicatura de Magdalena Cuberes, de Montclar, enculpada de bruixa y metzinera.

Al qual magnífich Consell fonch per lo magnífich senyor Narcís Pau Regàs, valle de la present vila y terme de Cervera per la sacra, cathòlica y real magestat, és stat deduhit de paraula com en los càrcers reals y comuns de la present vila stà detinguda la persona de na Magdalena Cuberes, àlias Salvadora, muller de Salvador Cuberes,

del lloch de Montclar, enculpada de bruja etxisera y de haver tingut tractes impúdichs ab lo dimoni y de haver fet danys en fruyts y mortes criatures y altres coses males per ella fetes y perpetrades, a la qual se a fulminada enquesta, la qual llegirà lo scrivà de la cort de la ballia de dita vila y lo magnífich micer Francesch Pastor, doctor en drets, assessor seu ordinari, informará a vostres mercès y magnífich Consell y, oydes dites enquestes y la informatió del dit magnífich assessor, per observansa dels privilegis reals a sta universitat concedits y de nou confirmats per la sacra, cathòlica y real magestat del rey don Phelip, senyor nostre, vuy benaventuradament regnant, decla[ra]n y sententiaran lo que sie de justícia.

[*Al marge de l'esquerra:*] Penyada.

E lo dit magnífich Consell, hoydea dita enquesta y informatió per dit magnífich assessor feta, ha sententiat y declarat que dita na Magdalena Cuberes sie penyada per lo coll a guisa que muyre y que primer sie torturada in capite sosiarum.

8

1617, juliol, 8. Cervera

Jaume Rosier, botxí de Cardona, reconeix haver rebut 8 lliures, que són l'import dels treballs de torturar i penjar Magdalena, esposa de Salvador Cuberes.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Àpoques ordinàries*, 1617, s. f.

Die VIII iulii M DC XVII.

[*Al marge de l'esquerra:*] Per penyar la bruja, VIII lliures.

Similis apocha fuit firmata per Iacobum Rosier, carnificem sive executorem

criminalium in villa Cardone residentem, de octo libris, monete Barchinone, et sunt ratione sui salarii torquendi in capite sosiarum et postea suspendendi in alta furcha Magdalenam Cuberes, uxorem Salvatoris Cuberes, cultoris de la Donsell, bruja et metzinera, per magnificum concilium de iudicatura presentis ville die quarta currentis condempnatam, habitis realiter et de facto in bona pecunia numerando in notarii et testium infra scriptorum presentia. Et ideo renuntiando et cetera, presentem fecit apocham et cetera.

Testes sunt Gabriel Fàbregues, calligarius, et Mathias Ferran, passamanerius, Cervarie.

9

1617, agost, 31. Cervera

El Consell Municipal de Cervera acorda que Magdalena, esposa d'Antoni Vilaplana, que havia estat acusada de ser bruixa i metzinera, sigui alliberada.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1617, f. 19r.

Die trigesima prima et ultima mensis augusti M DC XVII, in aula domus paciarie fuerunt convocati infra scripti et sequentes:

[*Segueixen els noms dels membres del Consell.*]

[*Al marge de l'esquerra:*] Judicatura de Magdalena Vilaplana.

Al qual magnífich Consell fonch, per lo magnífich micer Joan de Corts, donsell y doctor en drets, pاهر en cap de la present vila y, en dit nom, per absèntia del magnífich senyor Narcís Pau Regàs, balle de la present vila de Cervera per la

sacra, cathòlica y real magestat, en virtut de privilegis reals a la present universitat concedits, proposat y deduït de paraula com en los càrcers reals y comuns de la present vila stà detinguda la persona de na Magdalena Vilaplana, muller de n'Anthoni Vilaplana, pagès, enculpada de bruixa y metzinera, a la qual stà fulminada enquesta, la qual llegirà lo notari y scrivà de la ballia de dita vila, y lo magnífich micer Francesch Pastor, doctor en drets, assessor ordinari de la ballia de dita vila, informará al dit magnífich Consell perquè, hoyda aquella y la enquesta contra ella fulminada, per observansa dels privilegis reals de judicatura a sta universitat concedits y de nou [confirmats] per la sacra, cathòlica y real magestat del rey nostre senyor, vuy benaventuradament regnant, declàron y sentèntion lo que sie de justícia.

E lo dit magnífich Consell, hoydes dita enquesta y informatió per dit magnífich assessor feta, sententià y declarà que dita Magdalena Vilaplana sie relaxada de les presons liberament.

10

1620. Cervera

Els paers de Cervera demanen al lloctinent general de Catalunya que Caterina, acusada de bruixa i metzinera, sigui jutjada pel Consell Municipal de la vila.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, Memorials i suplicacions, paper solter.

Excel·lentíssim senyor:

Deu haver cerca de quatre mesos que

lo veguer y balle de esta vila prengué la persona de Catherina Guerau, dita la barbuda, inculpada de bruixa y metzinera, que ja per lo mateix cas altra vegada fonch detinguda en les presons de esta vila, y, com per part de dita Guerau se haie interposat recurs a vostra excel·lència y son real Consell y per avuy la causa de aquell no està decidida, nos ha aparegut supplicar a vostra excel·lència nos fasse mercè manar sie conservat lo privilegi té esta universitat de judicar los crimosos en aquella delinqüents y no donar lloch a que la causa y mèrits de dita Guerau se haie de tractar en altre tribunal, sinó en lo Consell de judicatura de esta vila, que tenim entès micer Pere Pau Pascual, assessor ordinari del veguer y balle de esta vila, quexs trobe en exa ciutat, en lloch de procurar que lo recurs se declare en favor del veguer, procure lo contrari per alguns respectes, que, com vostra excel·lència pot manar vèurer en la enquesta, se és aportat molt fluxament en aquella y en la depositió de dita Guerau y ha dilatat molt temps a rebre dita depositió, volent-la compositar y induhint al veguer la relaxàs y remetés ab compositió de sinquanta scuts, y axí, per acudir a vostra obligació y per conservació dels privilegis, atès que lo Consell y prohoms de judicatura no han acostumat fer agravis, ans usar de misericòrdia, nos ha aparegut fer esta a vostra excel·lència per a què mane provehir lo que convingue per conservació de dits privilegis y cirvetut de esta universitat y bona administració de la justícia.

Guardé Déu, etc.

1620, octubre, 19. Cervera

El Consell Municipal de Cervera acorda que Caterina, esposa de Joan Guerau, pagès de la població, acusada de ser bruixa i metzinera i de diversos delictes, sigui alliberada sota fiança de cent lliures.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1620, f. 39v.

Die XVIII mensis octobris, anno a nativitate Domini MDC XX, in aula domus patiarie fuerunt convocati infra scripti et sequentes:

[*Segueixen els noms dels membres del Consell*].

[*Al marge de l'esquerra:*] Judicatura de Catharina Guerau, treta a manlleuta.

Al qual magnífich Consell fonch per lo magnífich doctor Phelip Cerveró, paher en cap de la present vila y, en dit nom, per absèntia del il·lustre senyor Charlos de Guimerà, veguer y balle de la present vila per la sacra, cathòlica y real magestat del rey, nostre senyor, regint lo dit offici de veguer y balle en virtut de privilegi real a esta universitat concedit, és estat deduhit de paraula de com en los càrcers reals y comuns d'esta vila està detinguda la persona de Catharina Guerau, muller de Joan Guerau, pagès habitant en dita vila, delada y inculpada de haver mort a Vicent Fabregat, fill de Francesch Fabregat, pagès de dita vila, y de Catharina, muller sua, de edat de quatre mesos, poch més o mancho, y de haver mort un matxo y mula de Sebastià Alcover, pagès de dita vila, y de altres delictes y de ésser bruixa y metsinera, a la qual està fulminada

enquesta, la qual llegirà lo scrivà de la cort de la ballia de dita vila, y lo magnífich micer Francesch Texidor, doctor en drets de dita vila, assessor ordinari, informará a vostres mercès y magnífich Consell y, oydes dita enquesta y la informatió del magnífich assessor, per observansa dels privilegis reals a esta universitat concedits y de nou confirmats per la dita sacra, cathòlica y real magestat del rey don Phelip, senyor nostre, vuy benaventuradament regnant, declararan y sententiaran lo que sie de justítia.

E lo dit magnífich Consell, hoyda dita enquesta y informatió per dit magnífich assessor feta, ha sententiat y declarat que dita Catharina Guerau sia treta de les dites presons a idònea manlleuta de cent lliures, moneda barcelonesa, a requesta de dies.

1640, gener, 14. Cervera

El Consell Municipal de Cervera condemna Margarida, esposa de Magí Mestre, treballador de la població, que havia estat acusada de metzinera o bruixa, a cinc anys de desterrament de la vila i el seu terme.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1640, f. 14r.

Die decima quarta mensis ianuarii, anno a nativitate Domini millessimo sexgentsimo quadragessimo, intus aulam domus paciarie Cervarie pro huiusmodi consilio de iudicatura tenendo et celebrando fuerunt convocati infra scripti:

[*Segueixen els noms dels membres del Consell*].

[*Al marge de l'esquerra:*] Judicatura.

Al qual magnífich Consell fonch proposat per lo magnífich senyor Raphel Mulet, paher segon en orde de la present vila y, per absèntia per [*sic*] il×lustre senyor Joan Agustí de Forès, veguer y balle de dita vila per la sacra, cathòlica y real magestat, y del magnífich senyor Francesch Montaner, paher primer en orde, regint la dita vegueria y ballia per virtut de privilegis reals concedits a la universitat per los senyors reys, com estos dies passats fonch pressa y capturada la persona de Margarida Mestre, muller de Magí Mestre, treballador de la present vila, la qual fonch enculpada de metsinera o bruixa, conforme lo magnífich Consell veurà en la enquesta contra de aquella fulminada en la cort del dit senyor balle, la qual serà llegida per lo doctor Ramon Domènech, notari públich de dita vila, en nom del doctor Jaume Matheu Magre, notari y scrivà de la dita cort, absent de la present vila, al magnífich

Consell y segons serà feta relatió per lo magnífich misser Joseph Puig, doctor en dret, assessor ordinari de dit senyor veguer y balle, al magnífich Consell per a que, hoyda dita enquesta y relatió de dit magnífich senyor y juxta forma dels reals privilegis de judicatura concedits a la universitat de la present vila de Cervera per los sereníssims reys de Aragó de felice recordatió y novament confirmats per la sacra, cathòlica y real magestat del rey, nostre senyor, vuy benaventuradament regnant, sie judicada y sententiada la dita Margarida Mestre segons ses consiènties.

E lo magnífich Consell, hoyda dita enquesta y relatió feta per lo dit magnífich assessor ordinari, juxta forma de dits reals privilegis de judicatura, sententià y declarà y a la dita Margarida Mestre condempnà en sinch anys de desterro de la present vila y terme ab cominació de altres sinch anys més en cars trenque dit desterro.